

Халқ сўзи

2026 йил — МАҲАЛЛАНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ЖАМИЯТНИ ЮКСАЛТИРИШ ЙИЛИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

WWW.XS.UZ

E-mail: Info@xs.uz

2026 йил 10 сентябрь, № 188 (9359)

Пайшанба

Сайтимизга ўтиш учун QR-кодни телефонингиз орқали сканер қилинг.

АҲОЛИ БАНДЛИГИ ВА ДАРОМАДИНИ ОШИРИШ БЎЙИЧА ЯНГИ ИМКОНиятлар яратиб берилади

Президент Шавкат Мирзиёев 9 сентябрь куні ҳудудларда аҳоли бандлиги ва даромадини ошириш борасида амалга ошириладиган ишлар юзасидан кенгайтирилган йиғилиш ўтказди.

Маълумки, 3 сентябрь куні давлатимиз раҳбари раислигида камбағалликни қисқартириш ва аҳоли даромадларини ошириш бўйича ишларни янги босқичга олиб чиқиш масалалари юзасидан видео-селектор йиғилиши ўтказилган эди. Унда ҳудудларда ишни ташкил этиш тартиби тубдан ўзгартирилиб, асосий ваколат ва ресурсларни туман даражасига тушириш белгиланганди.

Янги тизимга мувофиқ, ҳар бир вилоят ва туманда ҳоким бошчилигида штаблар ташкил этилиб, бандлик идоралари ва иқтисодий комплекс ташкилотлари одамларни иш билан таъминлаш ва даромадини ошириш масалаларини жойнинг ўзида ҳал қилиши лозим.

Бугунги йиғилишда ана шу вазифалар ижроси, штаблар фаолияти ва жойларда мавжуд имкониятлардан фойдаланиш ҳолати танқидий кўриб чиқилди.

Қайд этилганидек, барча ҳудудларда штаблар иш бошлади. Уларнинг фаолиятини самарали ташкил этиш учун иқтисодий комплексдан ҳар бир вилоятга 2 нафардан, жами 28 нафар масъул раҳбар бириктирилди. Ислохотлар штаби, вазирликлар, банклар ва маҳаллий ҳокимликлар янги тизим асосида ишни бошлаган.

Шу билан бирга, айрим раҳбарлар ҳали ҳам ишни кабинетдан туриб ташкил этаётгани, маҳаллага тушиб, ҳар бир оила ва ҳар бир корхонадаги ҳақиқий ҳолатни ўрганмаётгани кўрсатиб ўтилди. Давлатимиз раҳбари бундай ёндашув билан натижага эришиб бўлмаслигини таъкидлади.

Ҳокимлар камбағаллик масаласига фақат ижтимоий реестр нуқтаи назаридан қарамаслиги зарурлиги қайд этилди. Ижтимоий реестр аҳолини қўллаб-қувватлаш воситаси, камбағалликни қисқартириш эса оилани барқарор даромад манбаига боғлаш, иш ўрни, инфратузилма ҳамда шароит яратиш билан боғлиқ комплекс вазифадир.

Йиғилишда ҳар бир туманда тайёр имкониятларни ишга солиш орқали бандликни ошириш мумкинлиги аниқ мисоллар асосида кўрсатиб ўтилди.

Жумладан, Қўшқўпр туманида 43 миллион еврога қурилган, 1 минг 300 та иш ўрнига мўлжалланган тўқимачилик корхонаси йил бошидан буён ишламай тургани танқид қилинди. Корхона фаолияти тик-

ланса, банк томонидан кризис-менеджер жалб этилиб, у тўлиқ қувватга чиқарилиши мумкин.

Шу каби 124 та корхонанинг 6 триллион сўмлик активларига қўйилган чекловларни қайта кўриб чиқиш ва уларни банк бошқарувига бериш орқали 10 минг иш ўрини тиклаш имконияти борлиги қайд этилди.

Оқолтин туманидаги “Оқолтин мега текстиль” корхонаси мисолида ҳам банклар балансига ўтган тайёр объектларни қисмларга бўлиб сотиш ўрнига уларни қайта ишга тушириш орқали юзлаб одамларни банд қилиш мумкинлиги кўрсатилди.

Умуман, давлат банклари балансида 10 триллион сўмлик 2,5 мингга яқин мол-мулклар мавжуд. Уларни самарали ишга солиш орқали 40 мингтагача иш ўрни тикланиши мумкин.

Мутасаддиларга бир ҳафта муддатда қарздорлик ҳисобига банклар балансига ўтган корхоналарни тўлиқ хатловдан ўтказиш, йил якунига қадар уларни яхлит ишлаб чиқариш сифатида сотиш эки менежер тайинлаб, фаолиятини тиклаш чораларини кўриш топширилди.

Қишлоқ жойларда эҳтиёжманд оила аъзосини ишга олган корхоналар учун 1 октябрдан ушбу ходим бўйича ижтимоий солиқ ставкаси 2 фоиз бўлиши белгиланди.

Йиғилишда хусусий сектор имкониятларидан самарали фойдаланишга ҳам эътибор қаратилди. Оқолтин туманида табдиркор томонидан 880 ўринли хусусий мактаб ташкил этилиб, эҳтиёжманд оилаларнинг 110 нафар фарзанди бепул ўқитиладигани ижобий мисол сифатида келтирилди.

Ушбу ташаббуснинг муҳим шарти шундаки, бепул таълим олаётган боланинг ота-онаси ишга жойлашиши, фарзандининг мунтазам дарсга қатнашини таъминлаши керак. Натижада ота-она ишли бўлади, фарзанд эса сифатли таълим олади.

Ҳазорасп туманидаги тикувчилик корхонасида 400 та бўш иш ўрни борлиги, бироқ бола парварishi билан боғлиқ шароит етарли эмаслиги сабабли қўллаб-қўллаб ишга чиқа олмаётгани қайд этилди. Корхона раҳбари боғча ташкил этиш учун ер ажратилса, аёллар учун овқатланиш ва транспорт шароити яратишга тайёрлигини билдирган.

Шу муносабат билан табдиркорлар боғча, мактаб ва техникум ташкил этиш бўйича тайёр лойиҳалар тақлифи билан чиқиб, эҳтиёжманд оила фарзандларини бепул ўқитмоқчи бўлса, давлат ер участкаларини 1 миллион сўм бошланғич нарх билан аукционга чиқаришга тайёр экани таъкидланди.

Аҳоли бандлигини оширишда сервис соҳасининг имкониятлари ҳам муҳокама қилинди. Кўп қаватли уйларнинг биринчи қаватида сартарошхона, гўзаллик салони, кичик дўкон, ателье, пойабзал ва маиший техника устахонаси каби одамларга қулай хизмат турларини ташкил этиш мумкин. Бироқ амалда хонадонни нотураржойга ўтказиш учун ортиқча тартиблар ва рухсатлар талаб этилади.

Шу боис кўп квартиралы уйларнинг биринчи қаватидаги хонадонларни нотураржой тоифасига ўтказмасдан, савдо ва сервис фаолиятига мослаштиришга рухсат бериш тақлиф этилди. Бунда хабардор қилишнинг ўзи етарли бўлади.

Мутасаддиларга бир ой муддатда бундай хонадонларда ташкил этилиши мумкин бўлган хизмат турлари рўйхати ва хавфсизлик талабларини ишлаб чиқиш топширилди.

Йиғилишда туман ва маҳалла даражасида ишни ташкил этиш бўйича қўшимча вазифалар ҳам белгилаб берилди. Аввало, ҳар бир ҳудудда тўлиқ ишлатилмаётган ёки бўш турган бино-ишоотлар, шунингдек, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатишни кенгайтириш мумкин бўлган ер майдонларини аниқлаб, уларни янги лойиҳаларга боғлаш зарурлиги таъкидланди.

Туман ва маҳаллаларнинг гавжум кўчаларида мастер-режалар асосида табдиркорлик лойиҳаларини жойлаштириш, тарихий шаҳарлар ва туризм маҳаллаларида кўчаларни “эски шаҳар” услубида таъмирлаб, меҳмон уйлари, савдо ва сервис соҳобчаларини кўпайтириш вазифаси қўйилди.

Қишлоқ хўжалиги йўналишида эски боғлар ва қаровсиз ерларни янгилаш, ҳар бир гектардан олиннадиган даромадини ошириш мумкинлиги қайд этилди. Бу орқали ердан самарали фойдаланиш, ҳосилдорликни кўпайтириш ва қишлоқ аҳолиси учун қўшимча манба яратиш мумкин.

Кўп қаватли уйлар атрофидаги бўш жойларни аниқлаб, ўзбошимчилик билан эгалланган ҳудудларни тартибга келтириш, умумий фойдаланишдаги болалар майдончалари, спорт ва фитнес ҳудудлари, яшил майдонлар ташкил этиш ҳамда кўчаларни ёритиш бўйича топшириқлар берилди.

Аҳолини соғлом турмуш тарзига жалб этиш, маҳалла ва кўчаларда оммавий юриш, жисмоний машқлар, эрталабки ва кечки бадантарбия машғулотларини йўлга қўйиш мумкинлиги қайд этилди.

Мактаб, техникум, олийгоҳ ва бошқа ташкилот биноларининг бўш хоналарида, асосий хоналарнинг дарсдан ташқари вақтларида ёшлар, аёллар ва ишсиз фуқароларни касб-ҳунар ҳамда чет тилларга ўқитиш муҳитини яратиш вазифаси белгиланди.

Ҳар бир маҳаллада жамоатчилик ишларига бефарқ бўлмаган фаол фуқаролар ва оқсоқоллар борлиги, уларни маҳалла атрофида жиғслаштириш орқали одамларни эзгу ташаббусларга жалб этиш, боқимандалик ва бефарқликка барҳам бериш мумкинлиги таъкидланди.

Яқинда имзоланган Президент фармони асосида маҳалла тизими билан ишлаш бўйича Бош вазир ўринбосари лавозими жорий этилди. Унга тайинланган масъул раҳбар олдида ҳокимлар, туман идоралари, “маҳалла еттилиги” ва банклар фаолиятини ягона тизимда мувофиқлаштириш, улар юрифтаётган электрон платформаларни бирлаштириш вазифаси қўйилди.

Бундан буён маҳаллага тегишли масалалар бўйича “еттилик”ни мувофиқлаштирувчи раҳбарлар томонидан алоҳида-алоҳида йиғилишлар ўтказилишига йўл қўйилмайди. Барча масалалар ҳафтада бир марта Бош вазир ўринбосари бошчилигида ҳамма раҳбарлар иштирокида муҳокама қилинади.

Мамлакатимиз етакчиси маҳаллада ишни тўри ташкил этиш, давлат сиёсатини энг қўйи бўғингача етказиш ва ҳар бир оилани барқарор даромад манбаига боғлаш барча даражадаги раҳбарлар учун энг муҳим вазифа эканини таъкидлади.

Йиғилишда жойлардаги ислохотлар штаби, ҳудудлар раҳбарлари, туман ва шаҳар ҳокимлари ҳамда мутасаддиларнинг ҳисоботлари эшитилди.

Ў.А.

Акс садо

УЗОҚНИ КЎЗЛАБ ЮРИТИЛГАН СИЁСАТНИНГ МАНТИҚИЙ ДАВОМИ

Ўзбекистон ва Сербия муносабатларида тарихий ва мазмунан янги босқич бошланди. Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Сербия Республикасига расмий ташрифи доирасида эришилган келишувлар икки давлат ўртасидаги ҳамкорлиكنи сифат жиҳатдан янги даражага олиб чиққани билан аҳамиятлидир.

Энг муҳими, икки мамлакат ўртасида стратегик шериклик муносабатлари ўрнатилгани давлатлараро ўзаро ишонч ва ҳурматнинг юксак даражага кўтарилганини аниқлади. Бу, шубҳасиз, Президентимиз томонидан олиб бориладиган очик, прагматик ва тинчликпарвар ташки сиёсатнинг муҳим натижаларидан бири саналади.

Бугун Ўзбекистоннинг халқаро майдондаги нуфузи тобора ортиб борапти. Сабаби Президентимиз ташки сиёсатда ўзаро манфаатдорлик, тенглик, ишонч ва амалий ҳамкорлик тамойилларига таяниб мамлакатимизнинг дўст ва ҳамкор давлатлар билан муносабатларини изчил равишда кенгайтирмоқда. Сербия билан стратегик шериклик ўрнатилиши ҳам ана шу узоқни кўзланган сиёсатнинг мантиқий давомидир.

Ташриф доирасида имзоланган ҳужжатларнинг қўламига эътибор қаратдиган бўлсак, ҳамкорлик деярли барча муҳим соҳаларни қамраб олган. Савдо-иқтисодий алоқалар, инвестициялар, sanoat кооперацияси, фармацевтика, қишлоқ ва сув хўжалиги, транспорт ҳамда темир йўл инфратузилмаси, рақамлаштириш, сунъий интеллект, “яшил” технологиялар, туризм, маданият ва меҳнат мобиллиги каби йўналишларда аниқ келишувларга эришилди. Бу эса икки давлат муносабатлари энди фақат сиёсий мулоқот билан чекланиб қолмасдан, аниқ иқтисодий ва амалий лойиҳалар билан бойиб бораётганидан далолат беради.

Айниқса, 2026 — 2028 йилларга мўлжалланган қўшма ҳаракатлар режасининг қабул қилингани эътиборга молик. Чунки стратегик шерикликнинг асосий мезони — бу имзоланган қарорларнинг амалиётда ўзифодасини топиши. Ўзбекистоннинг Сербия бизнеси учун қулай инвестиция муҳитини яратишга тайёр эканини билдиргани ҳам янги имкониятлар эшигини очади.

Ўзбекистон — Сербия:

ЎЗАРО МУНОСАБАТЛАР ИЗЧИЛ РИВОЖЛАНМОҚДА

Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Сербия Республикаси Президенти Александр Вучичнинг тақлифига биноан 7-8 сентябрь кунлари ушбу мамлакатга амалга оширган расмий ташрифи икки давлат ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик муносабатларини янги босқичга олиб чиқишга хизмат қилади. Ташриф якунлари бўйича эришилган келишувлар стратегик шерикликни мустаҳкамлаш, савдо-иқтисодий алоқаларни кенгайтириш, транспорт-логистика, меҳнат мобиллиги, парламентлараро ва гуманитар ҳамкорликни ривожлантириш учун янги имкониятлар яратмоқда.

Олий Мажлис Қонунчилик палатасининг Халқаро ишлар, муҳофаа ва хавфсизлик масалалари қўмитаси аъзоларининг фикр-мулоҳазалари шу ҳақда.

2-саҳифага қаранг. ➡

Йиғилиш

ОЛИЙ МАЖЛИС СЕНАТИНИНГ ЎН ТЎҚҚИЗИНЧИ ЯЛПИ МАЖЛИСНИН ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА ҚАРОР ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати Кенгашининг навбатдаги мажлисида Сенатнинг ўн тўққизинчи ялпи мажлисини чақириш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Кенгаш қарорига мувофиқ Олий Мажлис Сенатининг ўн тўққизинчи ялпи мажлиси 2026 йил 10 сентябрь куні бўлиб ўтади.

Мажлисида ялпи мажлис кун тартибига киритиладиган масалалар муҳокама қилинди. Хусусан, Лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосини жорий этиш тўғрисидаги қонунга ўзгартиришлар киритиш, истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш, Миллий гвардия фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган қонунлар кўриб чиқилади.

Шунингдек, Халқаро фуқаро авиацияси тўғрисидаги конвенцияга киритилган ўзгартиришлар билан боғлиқ баённомаларни ратификация қилишга оид қонун муҳокама этилади.

Бундан ташқари, Навоий вилоятининг Зарафшон шаҳри ва Томди

Олий Мажлис Сенати Ахборот хизмати.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн тўққизинчи ялпи мажлиси очилиши тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг ўн тўққизинчи ялпи мажлиси 2026 йил 10 сентябрь куні соат 10:00 да Тошкент шаҳрида Олий Мажлис Сенатининг мажлислар залида ўз ишини бошлайди.

Ялпи мажлис Сенатнинг “YouTube” тармоғидаги саҳифаси орқали тўғридан-тўғри ёритиб борилади.

Қарор ва ижро

«Ташаббусли бюджет»: ДЕПУТАТЛАР ТАНЛОВИ АСОСИДА АҲОЛИ УЧУН МУҲИМ ЛОЙИҲАЛАР ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

Маълумки, давлатимиз раҳбарининг 2025 йил 29 августдаги қарорида 2026 йил 1 январдан бошлаб Қонунчилик палатаси депутатлари ўз сайлов округларида “Ташаббусли бюджет” жараёнида ғолиб бўлмаган лойиҳалар орасидан аҳоли манфаатларини инобатга олган ҳолда ҳар мавсумда биттадан, бир йилда жами иккита лойиҳани танлаши ва уларни депутат танлови асосида ғолиб деб эълон қилиши мумкинлиги белгиланган эди.

Президентимизнинг ушбу ташаббуси овоз бериш жараёнида етарлича овоз тўплай олма-

ган, аммо аҳоли учун муҳим ижтимоий аҳамиятга эга бўлган лойиҳаларни ҳам рўёбга

ТАЪЛИМГА ЯНГИЧА МАЗМУН ВА СИФАТ КИРИБ КЕЛДИ

ЎТГАН 10 ЙИЛДА

аҳолимиз **8 миллион**га кўпайган шароитда боғча қамрови **78 фоиз**га етказилди;

мактабларда **1,5 миллион** қўшимча ўқувчи ўрни яратилди;

Президент, ижод ва ихтисослаштирилган мактаблар ташкил этилгани фарзандларимизга етакчи хорижий таълим масканларидан кам бўлмаган даражада чуқур билим эгаллаш учун кенг имкониятлар эшигини очди.

Шу билан бирга, олийгоҳларда ўқиш учун қулай шароитлар яратилгани боис ҳозирги кунда талабалар сони **1 миллион 600 минг** нафарга етди.

КЕЛГУСИДА — болаларнинг 6 ёшли тайёрлов гуруҳларига қамрови қисқа муддатда **100 фоиз**га олиб чиқилади.

Барча мактаблар халқаро баҳолаш дастурлари билан тўлиқ қамраб олинади.

Техникумларда халқаро таълим стандартлари жорий этилади. Уларда ёшларни юқори даромадли касбларга ўқитиш йўлга қўйилиб, қамров **1 миллион**га етказилади.

Факт ва рақамлар

УЗОҚНИ КЎЗЛАБ ЮРИТИЛГАН СИЁСАТНИНГ МАНТИҚИЙ ДАВОМИ

Дунёда геосиёсий жараёнлар мураккаблашиб, халқаро муносабатларда янги қақирқлар пайдо бўлаётган бир пайтда Ўзбекистоннинг очик ва мувозанатли ташқи сиёсат юритиши алоҳида аҳамиятга эга. Президентимиз ҳар бир давлат билан муносабатда, аввало, миллий манфаатларимиз, халқлар ўртасидаги дўстона ҳамкорлиқни устувор қўймоқда.

Сербия билан муносабатларнинг стратегик шериклик даражасига кўтарилиши ҳам Ўзбекистоннинг нафақат Европа давлатлари, балки кенг халқаро ҳамжамият билан тенг ҳуқуқли ва манфаатли алоқа-

ларни ривожлантиришга интилаётганининг намунаси-дир.

Ушбу ташриф ва унда эришилган келишувлар Ўзбекистон — Сербия муносабатларида янги саҳифа очиб берди. Энди асосий вазифа — эришилган келишувларни изчил амалга ошириш, янги қўшма инвестициявий ва иқтисодий лойиҳаларни ҳаётга татиқ этиш, халқларимиз ўртасидаги дўстлик ришталарини янада мустаҳкамлаш.

Боҳром АБДУЛЛАЕВ,
Олий Мажлис Сенати аъзоси.

ХАЛҚЛАРИМИЗ МАНФААТИ — АСОСИЙ МЕЗОН

Шиддат билан ўзгараётган бугунги дунёда ҳар бир давлат учун ишончли ҳамкорлар билан ўзаро манфаатли ва узоқ муддатли муносабатларни ривожлантириш тобора муҳим аҳамият касб этмоқда. Айниқса, иқтисодий беқарорлик, геосиёсий қарама-қаршилиқлар ва янги транспорт-логистика йўналишлари учун рақобат кучайиб бораётган бир шароитда мамлакатларнинг ўзаро ишонч ва манфаатдорликка асосланган шериклики йўлга қўйиш катта аҳамиятга эга.

Шу нуктаи назардан, Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Сербияга илк расмий ташрифи икки мамлакат муносабатлари тарихида муҳим воқеа бўлди. 8 сентябрь кунги Белград шаҳрида бўлиб ўтган музокаралар якунида Ўзбекистон ва Сербия ўртасида стратегик шериклик муносабатларини ўрнатиш тўғрисида қўшма декларация имзоланди.

“Стратегик шериклик” тушунчаси шунчаки дипломатик атама эмас. У давлатларнинг бир-бирини ишончли ва истиқболли ҳамкор сифатида қабул қилиши, муносабатларни узоқ муддатли мақсадлар асосида ривожлантиришга тайёрглигини англатади.

Ўзбекистон ва Сербия ўртасида бундай муносабатларнинг ўрнатилиши, аввало, сўнгги йилларда изчил ривожланиб келаяётган сиёсий мулоқотнинг мантиқий натижаси бўлди. 2025 йил октябр ойида Сербия Президенти Александр Вучичнинг Ўзбекистонга ташрифи чоғида ҳам икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлиқнинг

хос “Йўл харитаси” сифатида баҳолаш мумкин. Албатта, эндиги асосий вазифа — белгиланган режаларни амалга ошириш. Шундагина стратегик шериклигимиз реал иқтисодий натижаларда ўз ифодасини топади.

Президентимизнинг Сербияга расмий ташрифи натижаларини бир сўз билан ифодалаш зарур бўлса, уни “янги босқич” деб аташ мумкин. Чунки ташриф давомида нафақат сиёсий мулоқотни янги даражага кўтаришга келишилди, балки иқтисодиёт, транспорт, инвестиция, энергетика, қишлоқ ҳўжалиги, фармацевтика, рақамлаштириш, туризм, маданият ва бошқа кўплаб соҳаларда аник ҳамкорлик йўналишлари белгилаб берилди.

Энг муҳими, бу жараён Ўзбекистоннинг очик ва прагматик ташқи сиёсатининг амалий натижасидир, десак, аниқ ҳақиқат. Зеро, мамлакатимиз бугун дунёнинг турли минтақаларидаги давлатлар билан ўзаро ҳурмат, тенглик ва манфаатдорлик асосида муносабатларни ривожлантирмоқда. Бу сиёсатнинг асосий мақсади эса битта — Ўзбекистоннинг миллий манфаатларини таъминлаш, мамлакат иқтисодий салоҳиятини ошириш ва халқимиз учун янги имкониятлар яратиш.

Ўқтамжон АХУНОВ,
Олий Мажлис Сенатининг
Бюджет ва иқтисодий масалалар
қўмитаси аъзоси.

Ўзбекистон — Сербия: Ўзаро муносабатлар изчил ривожланмоқда

«Ўрта йўлак» — Европа бозорларига чиқиш имконияти

Хушвақт ҲАЙИТОВ,
қўмита аъзоси:

— Таъкидлаш жоизки, Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги муносабатларда томонларнинг ўзаро ҳурмат, миллий манфаатларни инобатга олиш ва халқларо ташкилотлар доирасида ҳамкорлик қилишга интилиши яққол намоён бўлмоқда. Хусусан, 2025 йил сентябрь ойида ШХТ доирасида Пекинда ўтказилган тадбирда Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ва Сербия Президенти Александр Вучич ўртасида самарали мулоқот бўлиб ўтган эди.

Шу билан бирга, Сербия Президентининг ўтган йил 28 — 30 октябр кўнлари юртимизга амалга оширган расмий ташрифи мамлакатларимиз ўртасида сиёсий, иқтисодий ва гуманитар ҳамкорлиқни кенгайтириш учун имкониятларни яратди.

Жорий ташриф эса ўзаро муносабатларни Стратегик шериклик даражасига кўтарди. Яъни музокаралар якунида давлат раҳбарлари томонидан Стратегик шериклик муносабатларини ўрнатиш тўғрисида қўшма декларация имзоланди. Натижада давлатларимиз ўртасида узоқ муддатли, тизимли ва кўп соҳали ҳамкорлиқни ривожлантириш учун юқори даражадаги сиёсий келишув ва ишонч ришталарига асос яратилди.

Бундан ташқари, икки томонлама йигирмадан ортиқ ҳужжатлар, хусусан, Меҳнат мобиллиги ва миграцияси тўғрисида, Автомобиль транспортида йўловчи ва юкларни халқаро ташқи тўғрисида, Ҳудудлараро ҳамкорлик тўғрисида, Қишлоқ ва сув ҳўжалиги ҳамда қишлоқ жойларни барқарор ривожлантириш соҳаларидаги ҳамкорлик тўғрисида, Божхона ишларида ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида, Эркин савдо тўғрисидаги битим бўйича музокараларни бошлаш учун ишчи гурўҳ тузиш тўғрисида, Қайта тикланувчи энергетика ва “ашил” технологиялар соҳасидаги ҳамкорлик тўғрисида, “Ўрта йўлак”ни кўллаб-қувватлаш борасидаги ҳамкорлик тўғрисидаги ҳужжатлар шулар жумласидан. Юқорида қайд этилган соҳаларда имзоланган ҳужжатлар давлатларимиз ўртасида шериклиқни янада кенгайтириш борасидаги аниқ мақсадни кўрсатади.

Таъкидлаш жоизки, давлатлараро ҳамкорликда савдо-иқтисодий, транспорт йўлакларини ривожлантириш алоҳида аҳамиятга эга. Чунки Сербия Болкон яриморилидаги давлат сифатида қадимдан Европа минтақасини Яқин Шарқ ва Евроосиё билан боғлаб турувчи, минтақавий транспорт коридорларини кесибчиладган геостратегик ва геоиқтисодий муҳим худуд ҳисобланади. Шу боис Транскаспий коридори орқали “Марказий Осиё — Болкон” транспорт йўлакларини ривожлантириш томонлар учун имкониятларни кенгайтиради.

Айниқса, сўнгги йилларда мамлакатимиз учун “Ўрта йўлак”нинг иқтисодий аҳамияти ортбик бормоқда. Ушбу йўлак миллий маҳсулотларимизни дунё бозорлари, жумладан, Европада етказиш учун анча самарали ҳисобланади. Бунинг учун ҳамкорликда темир йўл ва автомобиль йўлларини ривожлантириш, Каспий ва Кора денгиз, Дунай портлари билан боғлиқ логистика занжирини яратиш, божхона жараёнларини соддалаштириш, мультимодал ташувлар учун ягона таъриф механизмларини ишлаб чиқиш долзарб аҳамиятга эга.

Муҳим келишувларга эришилди

Жаҳонгир МАМАЖОНОВ,
қўмита аъзоси:

— Сербия Европа Иттифоқининг асосий ҳамкорларидан бири бўлиб, уларнинг товар айланмаси йилдан-йилга ортбик бормоқда. Мамлакатимизнинг ушбу давлат билан савдони ривожлантириш орқали тадбиркорлар учун Европа бозорларига кириш имконияти янада кенгайди.

Ташриф доирасида саноат кооперацияси, инвестициявий ҳамкорлик ва савдо-иқтисодий алоқаларни кенгайтириш бўйича муҳим келишувларга эришилди.

Бугунги кунда Сербияда машина-созлик, металлургия, қимё ва IT соҳалари ривожланган ҳамда туризм, агросаноат ва фармацевтика тармоқларида юқори натижаларга эришилмоқда. Мисол учун, 2025 йилда мамлакатнинг АКТ хизматлари экспорти 10 фоиздан зиёд ўсиб, 4,5 млрд. евродан ошган. Шу боис мамлакатимиз тадбиркорлик субъектлари учун ушбу йўналишда ақиндан ҳамкорлиқни йўлга қўйиш фойдалидир.

Эришилган келишувлар келажақда икки давлат ўртасида товар айирбошлаш ҳамини кўпайтиради. Ташқи савдо географиясини кенгайтиради. Янги бозорларга чиқиш ва импорт-экспорт тизимини диверсификация қилиш учун шароит яратади.

Айтиш жоизки, давлатларимиз ўртасида парламентлараро ҳамкорлик ҳам изчил ривожланиб бормоқда. Ўзбекистон Олий Мажлиси палаталарида Сербия Халқ ййгилиши билан ҳамкорлик бўйича парламентлараро гуруҳи фаолият кўрсатмоқда. Сиёсий музокаралар жараёнида ҳам парламентлараро алоқаларни янада фаоллаштириш, келажақда парламентлараро форум ташкил этилиши муҳимлиги айтилди.

Меҳнат мобиллиги ва миграцияси тўғрисида тузилган битим меҳнат муносабатларини расмий тартибга солиди, меҳнат муҳожирлари ҳуқуқий ҳимоясини кўчайтиради ҳамда малалаки кадрлар учун янги имкониятлар яратади. Айниқса, Европа Иттифоқига ақин бўлган Сербия давлати билан ҳамкорлик мамлакатимизнинг экспорт салоҳиятини оширади. Саноат ва технологияда модернизация суръатини тезлаштиради ҳамда инвестициялар жалб қилишни кенгайтиради.

Албатта, парламентлараро ҳамкорлиқни янада чуқурлаштириш қонун ижодкорлиги бўйича тажриба алмашиш, парламент назорати ва қонунчилик фаолиятини рақамлаштиришга қаратилган илғор тажрибаларни ўрганишда муҳим аҳамият касб этади.

Иқтисодий алоқалар — янги бозорлар ва иш ўринлари

Жуманазар ОТАЖОНОВ,
қўмита аъзоси:

— Ташрифнинг энг муҳим сиёсий натижаси Ўзбекистон ва Сербия ўртасида стратегик шериклик муносабатларини ўрнатиш тўғрисида қўшма декларациянинг имзоланганидир. Бу ҳужжат икки давлат ўртасидаги муносабатларга янги мазмун ва узоқ муддатли стратегик характер бағишлайди.

Ташриф доирасида ўтказилган бизнес-форумда Ўзбекистон ва Сербиянинг 200 нафардан зиёд расмий ва ишбилармон доира вакиллари иштирок этгани ҳам икки давлат тадбиркорлари ўртасидаги қизиқиш юқори эканини кўрсатади. Ўзаро савдо ҳамжамияти бир неча баробар ошириш мақсадининг белгиланиши, товар айирбошлаш таркибининг кенгайтириш ва эркин савдо тўғрисидаги битим бўйича музокараларни бошлашга келишилгани келгусида экспорт-импорт имкониятларини сезиларли даражада кенгайтириши мумкин. Бу эса, биринчи навбатда, тадбиркорларимиз учун янги бозорлар деганидир. Янги бозор эса — салоҳиятли буюртмалар, салмоқли инвестициялар, тезкор ишлаб чиқариш ва кўплаб иш ўринларини англатади. Шунинг учун Сербия билан иқтисодий ҳамкорлиқни ривожлантиришда асосий эътиборни юқори қўшилган қийматга эга маҳсулотлар ишлаб чиқариш ва экспорт қилишга қаратиш мақсадга мувофиқ.

Яна бир ўзига хос жиҳат — Ўзбекистон шаҳар ва вилоятлари билан Сербия ҳудудлари ўртасида тўғридан-тўғри алоқаларни ривожлантиришга эътибор қаратилгани. Жумладан, Самарқанд вилояти ва Сербиянинг Воеводина автоном ўлкаси, Самарқанд шаҳри ва Нови-Сад

шаҳри ўртасидаги ҳамкорлиқни ривожлантириш бўйича келишувлар ҳудудлараро дипломатия учун янги имкониятлар эшигини очади.

Президентимизнинг Сербия Республикасининг энг юксак давлат мукофотларида бири билан тақдирлангани ҳам алоҳида эътиборга молик. Бу, аввало, Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги муносабатларни ривожлантиришга қўшилаётган сиёсий ҳиссанинг эътирофи сифатида баҳолашни мумкин. Шу билан бирга, бу воқеалик Ўзбекистоннинг халқаро майдондаги нуфузи ва ташқи сиёсий фаоллигига нисбатан халқаро ҳамжамиятдаги эътибор ортбик бораётганини ҳам кўрсатади.

Қонунчилик палатаси депутати сифатида мазкур ташриф натижаларининг яна бир муҳим жиҳатига эътибор қаратмоқчиман. Халқаро муносабатларда эришилган келишувлар мамлакатимиздаги қонунчилик ва давлат бошқаруви тизими билан уйғунлашгандагина узоқ муддатли самара беради. Шунинг учун стратегик шериклик доирасида имзоланган ҳужжатларнинг ихросини таъминлаш, улардан келиб чиқадиган вазифаларни масъул идоралар томонидан ўз вақтида бажариш, тадбиркорлар ва фуқаролар учун яратилаётган имкониятларни кенг тушунириш муҳим. Зеро, ташқи сиёсатнинг ақиний натижаси мамлакат иқтисодиётида, янги иш ўринларида, экспорт имкониятларида, фуқароларнинг фаровонлиги ва мамлакатимизнинг халқаро нуфузида намоён бўлиши керак. Ўз навбатида, парламент бу жараёнда ўзининг қонунчилик ва парламент назорати механизмларидан самарали фойдаланади.

Қонунчилик тажрибаси ва ҳамкорлик

Гўлчеҳра ТОЖИБОЕВА,
қўмита аъзоси:

— Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги муносабатларининг яна бир муҳим жиҳати — гуманитар алоқаларга катта аҳамият берилаяётгани. Маданият кўнлари, кино ва театр соҳасидаги тадбирлар, мусиқа фестиваллари, спорт ва таълим йўналишларидаги ҳамкорлик халқлар ўртасидаги ўзаро ҳурмат ва ишончни янада мустаҳкамлайди. Айниқса, Белграддаги кўчалардан бирига “Тошкент” номи берилиши икки мамлакат ўртасидаги дўстлик ва ўзаро ҳурматнинг рамзий ифодаси сифатида катта аҳамиятга эга. Бу каби рамзий қадамлар дипломатик муносабатларни халқлар ўртасидаги ақинлик билан бойитади.

Ташриф доирасида парламентлараро форум ташкил этиш масаласи муҳокама қилингани ҳам эътиборга молик. Зеро, парламентлар ўртасидаги мулоқот нафақат қонун ижодкорлиги соҳасида тажриба алмашиш, балки халқларимиз манфаатларига дахлдор масалаларни муҳокама қилиш, ўзаро ишончни мустаҳкамлаш ва давлатлараро келишувларнинг ҳуқуқий асосларини янада такомиллаштиришда, парламент назорати ва қонунчилик фаолиятини рақамлаштириш бўйича илғор тажрибаларни ўрганишда муҳим аҳамият касб этади.

Эришилган келишувларни изчил ва самарали амалга ошириш мақсадида кенг қамровли “Йўл харитаси” қабул қилингани эса ташрифнинг амалий аҳамиятини янада оширади. Зеро, ҳар қандай давлатлараро келишувнинг ҳақиқий самараси унинг ҳаётга қай даражада татиқ этилиши билан белгиланади. Юқори даражадаги ушбу келишувларнинг самарали ижросини парламент даражасида таъминлаш биз, депутатлар учун ҳам муҳим вазифа ҳисобланади.

Парламент вакили сифатида таъкидлаш жоизки, бугунги Ўзбекистон ташқи сиёсатида мамлакат миллий манфаатлари билан бир қаторда халқ фаровонлиги, иш ўринлари яратиш, инвестицияларни жалб қилиш, замонавий технологияларни ўзлаштириш ва экспорт имкониятларини кенгайтириш каби аниқ мақсадлар устувор аҳамият касб этмоқда. Сербия билан ҳамкорлиқнинг янги босқичи ҳам ана шу мақсадларга хизмат қилиши билан аҳамиятлидир.

«Халқ сўзи».

ЕВРОПА ИҚТИСОДИЙ МАКОНИ САРИ ТАШЛАНГАН ЯНА БИР ДАДИЛ ҚАДАМ

Хорижлик экспертлар Ўзбекистон Президентининг Сербияга илк расмий ташрифи ақунлари ҳақида фикр билдирмоқда.

Юнус Эмре КАНАТ,
Туркия Стратегик тадқиқотлар ва ривожланиш
маркази бошқаруви раиси:

— Президент Шавкат Мирзиёевнинг Белградга расмий ташрифи Марказий Осиёнинг марказида жойлашган, денгизга тўғридан-тўғри чиқиш имконига эга бўлмаган Ўзбекистон учун Европа бозорига йўналишлардан бири ҳисобланади.

Фикримча, айнан Сербия ташрифи ҳам ушбу кенг кўламли стратегия мазмун-моҳиятидан келиб чиқиб назар ташлаш керак. Сўнгги йилларда Ўзбекистон Европа йўналишини сезиларли даражада фаоллаштирди.

2025 йил март ойида Президент Шавкат Мирзиёевнинг Францияга ташрифи ўзаро муносабатларни стратегик шериклик даражасига олиб чиқди. Апрель ойида Самарқандда Европа Иттифоқи раҳбарияти ва минтақа мамлакатлари етакчилари иштирокида “Марказий Осиё — Европа Иттифоқи” биринчи саммити бўлиб ўтди ва унинг ақунлари бўйича муносабатлар стратегик шериклик даражасига кўтарилди.

Октябр ойида Ўзбекистон Президенти Брюсселга ташриф буюриб, Европа Иттифоқи билан Кенгайтирилган шериклик ва ҳамкорлик тўғрисидаги битимни имзолади. 2026 йил апрель ойида Чехия Бош вазири Андрей Бабиш Ўзбекистонга ташриф буюрди.

Бундай ташрифлар ва ўрнатиладан шериклик муносабатлари Тошкентнинг Европа билан алоқалари тобора тизимли ва амалий тус олаётганини кўрсатади.

Ўйлайманки, Белград нафақат мустақил шерик, балки Марказий Осиё ва Жануби-Шарқий Европа бозорларини боғловчи халқа сифатида ҳам аҳамиятлидир. Саноат кооперацияси, инвестициялар, транспорт, қишлоқ ҳўжалиги, фармацевтика ва IT бўйича музокараларни сиёсий ақинлашувни иқтисодий йўналиш билан тўлдиришга қаратилган саъй-ҳаракатлар сифатида қабул қилиш мумкин.

Каспий денгизи, Озарбайжон, Грузия ва Туркия орқали ўтувчи “Ўрта йўлак” аста-секин Марказий Осиё ва Европа ўртасидаги муҳим боғламани шакллантирмоқда. Бу тизимда Болкон яриморили Тошкент иқтисодий географиясини кенгайтиришининг навбатдаги йўналиши бўлиши мумкин.

Энг муҳими, Ўзбекистон Европа Иттифоқи, хусусан, Туркия ва Сербия мамлакатлари билан бир-бирини тўлдирувчи алоқалар тармоғини босқичма-босқич барпо этмоқда.

Александр ВОРОБЬЁВ,
Россия Фанлар академиясининг Шарқшунослик
институтини илмий ходими, Жамоатчилик
дипломатияси ва жаҳон сиёсатини таҳлил қилиш
маркази директори:

— Сербия билан алоқаларни мустаҳкамлаш Ўзбекистон раҳбариятининг ташқи иқтисодий ҳамкорлиқни кенгайтириш, янги бозорларга чиқиш ва инвестициявий шериклиқни ривожлантиришга қаратилган сиёсатидаги мос келади. Айниқса, савдо-иқтисодий ва инвестициявий алоқаларни кенгайтириш икки давлат учун янги имкониятлар яратади.

Жорий йил июль ойида Ўзбекистон ва Сербия марказий банклари ўртасида ҳамкорлик тўғрисида меморандум имзолангани ҳам молиявий ва иқтисодий алоқаларни ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этади.

Президент ташрифи доирасида экспорт ҳажмининг ошириш, саноат, технология, фармацевтика ва қишлоқ ҳўжалиги соҳаларида ҳамкорлиқни кучайтириш, икки мамлакат ўртасидаги инвестиция лойиҳаларини кўпайтириш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Ташриф доирасида икки давлат расмийлари ва ишбилармон доиралари иштирокида бизнес-форум ўтказилиши ўзбек компаниялари учун Сербия бозорига кириш, янги ҳамкорлар топиш ва қўшма лойиҳаларни йўлга қўйиш учун муҳим имконият ҳисобланади.

Мазкур ташриф Ўзбекистон ва Сербия ўртасидаги ҳамкорлиқни янги амалий мазмун билан бойитиб, савдо, инвестиция ва бизнес алоқаларини янада фаоллаштирди.

Карлос Уриарте САНЧЕС,
Паневропа иттифоқининг Испаниядаги
президенти, профессор:

— Ўзбекистон — Сербия алоқалари сифат жиҳатдан янги босқич — анъанавий сиёсий мулоқотдан аниқ иқтисодий ва сармовий мазмунга эга стратегик шерикликка ўтмоқда. Бунда стратегик шериклик муносабатларини ўрнатиш тўғрисидаги қарор алоҳида аҳамият касб этади. Бу муҳим сиёсий ишора бўлиб, узоқ муддатли ҳамкорлик учун мустаҳкам замин яратади.

Эришилган келишувлар икки томонлама шериклиқнинг деярли барча асосий йўналишларини қамраб олди. Шу боис иқтисодий нуктаи назардан ушбу ташриф кенг истиқболларни очади. Сербия бизнеси учун Ўзбекистон Марказий Осиёнинг жадал ривожланаётган бозори ва минтақа бозорларига чиқиш йўлидаги муҳим ҳамкор сифатида қизиқиш уйғотмоқда.

Ўз навбатида, Сербия компаниялари саноат, фармацевтика, қишлоқ ҳўжалиги, озиқ-овқат ва енгил саноат, энергетика ва бошқа соҳаларда салмоқли тажриба ҳамда технологияларга эга. Шундай экан, қўшма корхоналар ташкил этиш ва саноат кооперациясини кенгайтириш бўйича келишувлар яқин йилларда аниқ натижалар бериши мумкин.

Эркин савдо тўғрисидаги битимни тайёрлаш бўйича келишув товарларнинг ўзаро бозорга кириши учун янада қулай шароит яратади. Савдо тартиб-таомилларини соддалаштириш ўзаро савдо ҳамжамияти сезиларли даражада ошириш ҳамда етказиб бериладиган маҳсулотлар турини кенгайтириш имконини беради. Автомобиль бутловчи қисмлари, усқунлар, электротехника ва электроника, фармацевтика, қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш ва рақамли иқтисодиёт соҳаларидаги келишувлар ҳам аҳамият жиҳатидан анча салмоқли.

Мобиллик ва меҳнат миграцияси бўйича келишув ҳар икки томон манфаатларига жавоб беради ва Ўзбекистон фуқароларини Сербияда ишга жойлаштиришининг шаффоф ва самарали механизмларини яратишга хисса қўшади.

«Дунё» АА.

ҲАМКОРЛИК АЛОҚАЛАРИ ЯНАДА КЕНГАЯДИ

Олий Мажлис Сенати Раисининг биринчи ўринбосари Содиқ Сафоев Корея Республикаси Миллий Ассамблеясининг Ташқи ишлар ва бирлашиш масалалари кўмитаси раиси Учрашув

Мулоқотда икки мамлакат парламентлараро алоқаларини янада мустаҳкамлаш ва стратегик шериклигини ривожлантириш масалалари муҳокама қилинди. Ўзбекистон билан Корея Республикаси

икки мамлакат парламентлари ўртасидаги фаол ҳамкорликка алоҳида аҳамият қаратилмоқда. Томонлар тегишли кўмиталар ва парламентлараро ҳамкорлик гуруҳлари ўртасидаги алоқаларини янада мустаҳкамлаш, шунингдек, янги ва истиқболли соҳаларни тартибга солиш бўйича қонунчилик тажрибаси алмашинувини кенгайтириш муҳимлигини таъкидлади.

Учрашув чоғида ҳамкорликнинг минтақавий йўналишига алоҳида эътибор қаратилди. Томонлар Ўзбекистон ва Корея Республикаси ҳудудлари ўртасида тўғридан-тўғри алоқаларни кенгайтириш, “аклли” шахарларни ривожлантириш, шунингдек, маҳаллий бошқарув, инфратузилма ҳамда кичик ва ўрта бизнесни рақамлаштиришдан манфаатдор эканини билдирди.

Сенат кўмитасида қонунларнинг дастлабки муҳокамаси

Олий Мажлис Сенати кўмиталарида қонунлари сенаторлар ва тегишли мутахассислар иштирокида муҳокама қилиш улар фаолиятининг кундалик иш режасидан ўрин олган.

Сенатнинг Фан, таълим ва соғлиқни сақлаш масалалари кўмитасининг кеча бўлиб ўтган мажлисида қатор муҳим масалалар қўриб чиқилди.

Хусусан, “Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига қўшимча ва ўзгартиришлар киритиш ҳақида”ги қонун дастлабки тарзда муҳокама қилинди.

Қонун билан чет эл фуқаролари ёки доимий равишда бошқа давлатлар ҳудудида яшаётган фуқароларни бўлмаган шахслар томонидан меҳнат фаолиятини амалга ошириш тартибини бузганлик учун маъмурий жавобгарлик белгиланмоқда. Ушбу ҳуқуқбузарлик такроран содир этилганда ёки белгиланган жарима тўланмаганда улар Ўзбекистон Республикасига кириш ҳуқуқи муайян муддатга чекланган ҳолда мамлакатимиз ҳудудидан маъмурий тарзда чиқариб юборилади.

Шунингдек, Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексига ушбу турдаги ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни қўриб чиқадиган суд ва давлат органларининг ваколатлари аниқлаштирилишини назарда тутадиган ўзгартиришлар киритилмоқда.

Мажлисида сенаторлар қонун билан киритилаётган ўзгартиришлар чет эл фуқаролари ва фуқароларни бўлмаган шахслар томонидан меҳнат фаолиятини амалга ошириш тартибига ривож этилишини таъминлашга ҳамда қонуний меҳнат фаолиятининг олдини олишга хизмат қилишига эътибор қаратди.

Шунингдек, кўмита йўналишида “Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида”ги қонун ҳам дастлабки тарзда қўриб чиқилди.

Ушбу қонун билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ҳорижий тиллардан ўзлаштирилган базис тушунчалар ва юридик атамаларни давлат тилидаги муқобили билан алмаштириш орқали уларни ягона шаклга келтиришни назарда тутадиган тузатишлар киритилмоқда.

Муҳокама якунида кўмитанинг тегишли қарорлари қабул қилинди.

МАҚСАД – ҲУҚУҚБУЗАРЛИКЛАРНИНГ ОЛДИНИ ОЛИШ

Маъмурий жавобгарликнинг асосий вазифаси фақат жазолаш эмас, балки ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, қонунийликни ва жамоат манфаатлари билан шахс ҳуқуқлари ўртасида адолатли мувозанатни таъминлашдан иборат.

Семинар

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида бўлиб ўтган “Маъмурий жавобгарлик соҳасидаги ҳуқуқни қўллаш амалиёти: мавжуд муаммолар ва қонунчиликни такомиллаштириш масалалари” мавзусидаги илмий-амалий семинарда шу хусусда сўз борди.

Унда давлат органлари вакиллари, соҳа олимлари, экспертлар ҳамда амалиётчи ҳуқуқшунослар иштирокатида давлатимиз раҳбарининг 2026 йил 7 майдаги фармони

Майнинг мувофиқ ишлаб чиқилаётган янги таҳрирдаги Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекс концепцияси лойиҳаси атрофлича таҳлил қилинди.

Тадбирда Олий Мажлис Сенатининг Суд-ҳуқуқ масалалари ва коррупцияга қарши курашиш кўмитаси раиси Абдулҳаким Эшмуратов Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг янги концепцияси лойиҳаси ва маъмурий қонунчилик ислохотининг стратегик устувор йўналишлари юзасидан ўз мулоҳазаларини билдирди.

КРИМИНОГЕН ВАЗИЯТНИ БАРҚАРОРЛАШТИРИШ ПАРЛАМЕНТ НАЗОРАТИДА

Республикаимизнинг барча ҳудудларида криминоген вазиятни барқарорлаштириш, коррупциянинг олдини олиш, маҳаллалар ободончилигини таъминлаш ҳамда камбағалликни қисқартириш масалалари парламентнинг доимий эътиборида.

Ўрганиш

Шу мақсадда Олий Мажлис Сенатининг Суд-ҳуқуқ масалалари ва коррупцияга қарши курашиш кўмитаси раиси Абдулҳаким Эшмуратов томонидан Яшнобод туманидаги вазият ўрганилди.

Таҳлилларга кўра, туманда жорий йилнинг ўтган 8 ойи давомида жами 642 та жиноят қайд этилиб, шундан олдини олиш мумкин бўлган жиноятлар 243 тани ташкил қилган. Воғга етмаганлар томонидан 27 та, аёллар иштирокида 76 та, профилактик ҳисобда турган шахслар томонидан эса 44 та жиноят содир этилган.

Сенаторнинг Жарқўрғон, Қўлпон маҳаллаларидаги ижтимоий-иқтисодий ва криминоген ҳолат билан танишуви ҳамда “маҳалла еттилиги” вакиллари ва фуқаролар билан учрашувларида шу ҳақда айтилди.

Уларда жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, коррупцияга қарши курашиш, аҳоли муҳофазатларини қўриб чиқиш ҳамда мавжуд муаммоларни бартараф этиш масалаларига алоҳида эътибор қаратилди.

Шунингдек, маҳаллаларда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларининг ҳолати, аҳоли учун яратилган шароитлар ҳамда ҳудуд инфратузилмаси билан боғлиқ масалалар кўздан кечирилди.

Ўрганишлар жараёнида Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан шу йил 3 сентябрь куни камбағалликни қисқартириш масалалари юзасидан ўтказилган йўналишда белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, камбағалликни қисқартириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва даромад манбаларини кенгайтириш борасида амалга оширилаётган ишлар ҳам таҳлил қилинди.

Аниқланган муаммолар юзасидан масъулларга тегишли тавсия ва топшириқлар берилиб, уларнинг ижросини таъминлаш, маҳаллаларда аҳоли учун муносиб ва хавфсиз муҳит яратиш бўйича чора-тадбирларни қўйириш зарурлиги таъкидланди.

«Халқ сўзи».

«Ташаббусли бюджет»: ДЕПУТАТЛАР ТАНЛОВИ АСОСИДА АҲОЛИ УЧУН МУҲИМ ЛОЙИҲАЛАР ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

Депутатлар ушбу масалаларни атрофлича таҳлил қилиш мақсадида 2 — 6 сентябрь кунлари ўз сайлов округларида бўлиб, овоз бериш натижасида ғолиб бўлмаган лойиҳаларни ўрганиди, аҳоли билан қатор учрашувлар ўтказди.

Айни вақтда депутатлар 286 та лойиҳа бўйича ўз танловини эълон қилган бўлиб, ушбу жараён давом этмоқда.

Депутатлик танлови асосида қўллаб-қувватланаётган лойиҳалар мазмунига эътибор қаратилса, уларнинг аксарияти аҳолининг кундалик ҳаётига бевосита таъсир кўрсатадиган аниқ масалаларга қаратилганини кўриш мумкин.

Хусусан, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутаты Гулдана Аведурдиева томонидан Тўрткўл туманидаги “Нурли йўл” МФЙдан Беруний кўчасигача, бозор олдида ўтувчи 1 771 метрлик йўлни асфальтлаш лойиҳаси танланди. Қариб 30 йил аввал капитал таъмирланган ушбу йўл бугун қайта таъмирлаш ва обodonлаштиришга муҳтож.

Хоразм вилоятининг Тупроққалъа туманида депутат Тоҳир Полвонов томонидан танланган лойиҳа эса кўп қаватли уйларда истиқомат қилувчи аҳолининг турмуш шароитини яхшилашга қаратилган.

Тоҳир ПОЛВОНОВ:

— Саховат маҳалласидаги олтинта кўп қаватли уй атрофини комплекс обodonлаштириш доирасида замонавий чикинди ташлаш шохобчалари, болалар майдончаси ҳамда воркгаут майдончаси барпо этилиши кўзда тутилган. Бу каби лойиҳалар аҳоли учун қулай ва хавфсиз муҳит яратиш, санитария ҳолатини яхшилаш, болаларнинг мазмунли дам олиши ва ёшларнинг спорт билан шугулланиши учун шароит яратиш нуктаи назаридан аҳамиятлидир.

Шунингдек, депутат Абдулҳаким Эшбоев томонидан Сурхондарё вилоятининг Олтинсой туманидаги Обшир, Хидиршо, Мармун ва Мўминқул маҳаллаларида аҳолини сув билан таъминлашга қаратилган лойиҳа танланди.

Унга кўра, 1 млрд. 600 млн. сўм маблағ ҳисобидан артезиан кудуқлар қазилиб, зарур суғориш инфратузилмаси яратилади. Бу эса аҳолининг томорқалардан самарали фойдаланиши, қишлоқ хўжалиги махсулотларини етиштириш ва оилавий даромаднинг оширишга хизмат қилади.

Сирдарё вилоятида ўрганишлар олиб борган депутат Гавҳар Олимова ҳам депутатлик танловининг асосий мақсадида эътибор қаратди. Унинг таъкидлашича, лойиҳанинг аҳамиятини ҳар доим ҳам тўплаган овозлар сони билан ўлчаб бўлмайди.

Ҳақиқатан, аҳоли сони кам бўлган ҳудудда ҳам мактаб, йўл, ичимлик суви ёки кўча ёритилиши билан боғлиқ жиҳдий муаммо бўлиши мумкин. Шу нуктаи назардан, депутатлик танлови аҳолининг овози етарли бўлмаган ҳудуд эҳтиёжларини ҳам эътибордан четда қолдирмасликнинг қўшимча механизми сифатида намоён бўлмоқда.

Янгиер шахрининг Темурали Малик номидаги маҳаллада Икбол, Янги давр, Обод юрт, Миршор ва Гулзор кўчалари, Боёвот туманининг Янги бўстон маҳалласидаги Семурғ кўчасини асфальтлаш, Боёвот ва Гулистон туманларида кўча ёритиш чироқларини ўрнатишга қаратилган жами 1 млрд. 600 млн. сўмлик лойиҳалар шулар жумласидандир.

Андижон шаҳридаги 17-мактабда амалга оширилаётган лойиҳа эса масаланинг яна бир муҳим жиҳати — инклюзив муҳитни яратишга қаратилган. Қонунчилик палатаси депутати Екатерина Смесова ушбу таълим муассасасидаги шароитлар билан танишиб, ногиронлиги бўлган болалар учун қулай муҳит яратишга қаратилган лойиҳани қўллаб-қувватлади. 1 млрд. 648 млн. сўмлик лойиҳа доирасида замонавий лифт ўрнатилади ва очик спорт майдончаси барпо этилади. Натижада ногиронлиги бўлган ўқувчиларнинг мактаб қаватлари ўртасида эркин ва хавфсиз ҳаракатланиши учун имконият яратилади.

Депутат Ноиба Иноятова томонидан Қашқадарё вилоятининг Деҳқонобод туманида қўллаб-қувватланган ташаббус эса бир вақтнинг ўзига бир неча ижтимоий-иқтисодий масалани ҳал этишга хизмат қилади.

Ноиба ИНОЯТОВА:

— Ўрганишларимиз давомида Гўроти маҳалласидан ўтувчи “4К300”, яъни Деҳқонобод — Бошқорбоғ автомобиль йўлининг туман маркази билан боғловчи 2 962 метр қисмини асфальтлаш масаласини қўллаб-қувватладик. Мазкур йўлнинг таъмирланиши 26 мингдан зиёд аҳолининг туман марказига қатновини енгилаштириши мумкин. Яъни аҳолининг таълим, тиббий хизмат, савдо, ишлаб қириш ва бошқа ижтимоий-иқтисодий жараёнларга етиб бориш имкониятини кенгайтирди.

“Ташаббусли бюджет”нинг самарадорлиги, аввало, ажратилаётган маблағларнинг мақсадли сарфланиши, лойиҳаларнинг белгиланган муддатларда ва сифатли амалга оширилиши билан баҳоланади.

Лойиҳа ғолиб деб топилгани билан жараён якунланмайди. Аксинча, унинг амалга оширилиши билан боғлиқ масъулиятли босқич бошланади.

Маблағнинг мақсадли сарфланиши, қурилиш-таъмирлаш ишларининг сифати, белгиланган муддатларга ривож этилиши ва якуний натижанинг аҳоли эҳтиёжларига мослиги доимий эътиборда бўлиши лозим.

Бу борада депутатларнинг ҳойлардаги назорат тадбирларида иштироки, аҳоли билан мулоқот қилиши ва амалга оширилаётган лойиҳалар натижадорлигини ўрганиши муҳим аҳамият касб этади.

Шу ўринда айтиш жоизки, ўтган мавсумда умумий қиймати 238,9 млрд. сўм бўлган қариб 150 та лойиҳа депутатлар ташаббусига кўра ғолиб деб топилган.

Уларнинг 46 таси, яъни 30,9 фоизи мактаб, мактабгача таълим ва спорт, 10 таси — 6,7 фоизи соғлиқни сақлаш, 94 таси — 62,4 фоизи эса ички йўллар, кўприклар, электр энергияси, ичимлик суви, оқова тизими, дренаж ва ариқларни тартибга келтириш, маҳалла гузарларини таъмирлаш каби инфратузилма масалаларига қаратилган.

Бу кўрсаткичлар депутатлик ташаббуслари ҳам, аввало, аҳолининг кундалик ҳаётига бевосита таъсир қиладиган масалаларга йўналиштирилганини кўрсатмоқда.

“Ташаббусли бюджет”нинг ҳақиқий натижаси ҳам бюджетдаги рақамларда эмас, маҳалладаги ўзгаришларда, одамлар ҳаётидаги енгиликда, энг муҳими, халқнинг давлат қарорларига бўлган ишончида намоён бўлмоқда.

«Халқ сўзи».

«ЯШИЛ» ТАМОЙИЛ – ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОННИ ЮКСАЛТИРИШ МОДЕЛИ

Мамлакатимизда амалга оширилаётган изчил ислохотларда “яшил” ўсиш тамойилларини иқтисодий тараққиёт жараёналарига интеграция қилиш ва шу асосда узоқ муддатли барқарор ривожланишни таъминлаш устувор йўналишлардан бири сифатида белгиланмоқда. Хусусан, Президент Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси давлат мустақиллигининг ўттиз беш йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги нутқида глобал иқлим ўзгариши шароитида сув ва экология масалалари тобора долзарб аҳамият касб этаётгани алоҳида таъкидланди.

Нуктаи назар

Бу эса иқлим ўзгаришининг салбий таъсири қучайиб бораётган бир шароитда сув ресурсларини самарали бошқариш, экологик мувозанатни асраш ва табиий ресурслардан оқилона ҳамда барқарор фойдаланиш масалалари стратегик аҳамиятга эга эканини кўрсатади.

XII асрда инсоният олдида турган энг катта муаммолардан бири — бу табиий ресурсларнинг чекланганлиги ва атроф-муҳитнинг тез сурыатларда ифлосланиши билан боғлиқ глобал экологик таҳдидлардир. Санотлашув, урбанизация ва юқори истеъмол моделлари ёқилиш-энергетика ресурслари, сув, ўрмон, тупроқ каби табиий бойликларга бўлган талабни кескин оширди. Шу боис “яшил” иқтисодиётга ўтиш иқтисодий ривожланиш ва экотизимни муҳофаза қилишнинг ягона ва барқарор йўли сифатида намоён бўлмоқда.

“Яшил” иқтисодиётнинг асосий ташкилотчиси ҳамда глобал тарғиботчиси ва бошқарувчиси БМТ ҳисобланади. Дастлаб, БМТнинг Атроф-муҳит дастури ишлаб чиқилди. Кейинчалик экология бўйича иқтисодий ҳамкорлик ва ривожланиш ташкилоти шакллантирилди. Уларнинг ташаббуслари билан 1972 йили Стокгольмда инсоннинг атроф-муҳит муаммолари бўйича БМТ конференцияси бўлиб ўтди ва унда атроф-муҳитни ҳимоя қилиш бўйича халқаро тизимга асос солинди, илмий тадқиқотлар олиб бориш йўналишлари белгиланб берилди.

1992 йили Рио-де-Жанейрода бўлиб ўтган конференцияда атроф-муҳит ва ривожланиш (ер ва ресурслар)ни назарда тутувчи аниқ мақсадлар илгари сурилди. Асосий ҳужжат сифатида экологик муаммолар бўйича “XXI асрга мўлжалланган кун тартиби” қабул қилинди.

2015 йилда Парижда ўтказилган илмий конференцияда Ер сайёрасидаги ўртача ҳарорат 2 даражадан ортишининг олдини олиш бўйича халқаро келишувлар имзоланди.

Демак, “яшил” иқтисодиётга ўтиш бугунги куннинг долзарб масаласи экан, бу муаммони ўрганиш, таҳлил этиш ва бошқариш ҳамда тадқиқ қилиш учун аниқ миқдорга эга бўлган кўрсаткичларни шакллантириш лозим.

“Яшил” иқтисодиётда чиқиндилар асосий йўналиш бўлиб, улар салмоқли

ҳажмга эга. Германия, Швеция, Франция ва Дания мамлакатлари қаттиқ чиқиндининг 50 фоизини ёқади. Швеция давлати 100 фоиз чиқиндини қайта ишлайди, қўшни мамлакатлардан чиқинди импорт қилади.

Умуман, ушбу мамлакатлар чиқиндини қайта ишлаш бўйича бой тажрибага эга. Японияда ҳам чиқиндининг 70 фоизи ёқиш йўли билан йўқ қилинади, 30 фоизи қайта ишланади. Массалан, ушбу мамлакатда қурилиш чиқиндилари ҳисобидан сув ичида Токио аэропорти қурилган ва у фаолият кўрсатмоқда. Ёки автомобиллар ва бошқа техникалар утилизацияси асосида 10 минг тоннадан ортиқ металл олинади.

Экологик нуктаи назардан, Японияда чиқиндиларни қайта ишлаш корхоналари тозаллиги ва дизайни бўйича дунёда етакчи ҳисобланади.

Хитой Халқ Республикаси эса чиқиндиларни қайта ишлаш бўйича юқори ўринни эгаллашди. Бу мамлакатда ҳар йили 500 — 550 млн. тонна электрон ҳамда ўй-техника жиҳозлари чиқинди сифатида шаклланади ва улар қайта ишланади. 2021 йилдан бошлаб эса ишдан чиққан аккумулятор-батареяларни қайта ишлаш йўлга қўйилди. Хитой Жанубий Америка, Аргентина ва Бразилиядан ўз хил чиқинди — қорғос, металл ва пластмасса олиб келиб, қайта ишлайди.

Жанубий Корея биринчи бўлиб “яшил” ривожланишга ўтган давлат ҳисобланади. 2000 йилгача чиқиндилар кўмиларди, бугунги кунда уларнинг 30 — 35 фоизи қайта ишланади, қолгани йўқ қилинади.

Сингапурда 4 та электр станцияси чиқинди ҳисобидан ишлайди ва мамлакатнинг 5 фоиз электр энергияси шулардан олинади. 2030 йилга бориб, чиқиндини қайта ишлашни 80 фоизга етказиш режалаштирилган.

Ўзимизга келсак, Ўзбекистонда ҳар йили 30 — 35 млн. тонна турли хил чиқиндилар шаклланади. Агар улар ўз вақтида қайта ишланмаса, йўқотиламаса, прогноз бўйича 2030 йилга бориб 100 млн. тонна чиқинди йилгиллиқ қолиши мумкин. Уларнинг 45 фоизи Тошкент, Самарқанд ва Фарғона вилоятларида тўғри келади. 2020 йилда 234 та чиқинди полигони мавжуд эди ва албатта, бугунги кунда уларнинг сони кўпайган. Шаҳарлардаги маҳаллаларда чиқиндиларни қабул қилиш тизими тартибга солинди. 2017 йили Ангрён, Нукус, Бухоро, Қарши, Навоий, Термиз, Гулистон, Урганч ва Тошкент шаҳарларида чиқиндиларни ажратиш, утилизация қилиш ва қайта ишлаш бўйича кластерлар ташкил этилди. Жиҳазлаш йўлида Жанубий Корея билан ҳамкорликда чиқиндини қайта ишловчи 4 та корхона лойиҳалари амалга оширилмоқда.

“Яшил” иқтисодиётнинг кейинги асосий йўналиши — бу ресурслардан, ер ва сувдан самарали фойдаланиш ҳамда чиқиндисиз ишлаб чиқаришни ташкил қилишдир. Чунки сайёрамизнинг асосий ҳажми ўзармайди, аммо инсонларнинг сони, турмуш тарзи ва ресурслар миқдори ўзгариб бораверади. Шу сабабли, чиқиндиларни қайта ишлашдан қўллаб қармоқ олиш мумкин. Афсуски, бизда бу масала ҳали тўлиқ ечимини топгани йўқ.

Президентимиз ташаббуси билан “Яшил макон” умуммиллий лойиҳаси асосида барча вилоятлардан жалб қилинган ҳолда Орол денгизининг қуриб қолган майдонларининг экологик ҳолатини яхшилаш ва кўкаламзорлаштириш бўйича ижобий ишлар амалга оширилди. Юз минг гектар

лаб ерларда иссиққа ва шўрликка чидамли саксовуллар экилди. Натижада тонналаб туз ва чанг қўчишининг олди олindi ҳамда бу ишлар давом эттирилмоқда.

Ўз навбатида, сувдан самарали фойдаланиш ва бу бўйича хорижда яратилган илгор технологиялар ва тажрибаларни кундалик ҳаётимизга жорий этсак, мақсадга мувофиқ бўлар эди.

2017 йилдан бошлаб Президентимиз ташаббуси билан муқобил электр энергия ишлаб чиқаришни жадал ривожлантириш юзасидан қарорлар қабул қилинди ва аниқ вазифалар белгиланди.

Мамлакатда 2020 йилда қайта тикланувчи энергия ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг 8 фоизини ташкил қилган бўлса, “Ўзбекистон — 2030” стратегиясида бу кўрсаткични 25 фоизга етказиш вазифа қилиб белгиланди. Агар 2010 йилларда энергиянинг 90 фоизи иссиқлик электр станцияларида, 10 фоизи эса гидроэлектр станцияларида ишлаб чиқарилган бўлса, 2030 йилга бориб иссиқлик электр станцияларида ишлаб чиқариладиган электр энергияси улуши 60 фоизгача қамайиши мумкин. Албатта, бу экологик нуктаи назардан ижобий ҳолатдир.

2022 йил 9 сентябрда “Энергия тежовчи технологияларни жорий қилиш ва кичик қувватли қайта тикланувчи энергия манбаларини ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги Президент Фармони қабул қилинди. Унга мувофиқ ХХР, БАА ва бошқа ривожланган мамлакатлар, халқаро молиявий институтлар билан ҳамкорликда шамол ва қуёш энергиясидан фойдаланиш, қайта тикланувчи энергия ишлаб чиқариш бўйича йирик лойиҳалар амалга оширилмоқда. На-

манган, Навоий, Бухоро, Тошкент вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистон Республикасида аниқ лойиҳалар ишга туширилди. Натижада, 2025 йилда муқобил энергия ишлаб чиқариш ҳажми сезиларли даражада ошди.

Кейинги йилларда Ўзбекистон шаҳарларида атмосфера ҳавосининг ифлосланиш даражаси 2 баробар ошди. Ҳаво ифлосланиши энг юқори бўлган шаҳарлар Термиз, Олмалик, Ангрён, Бухоро (4,5-5,5 балл) ҳамда Тошкент шаҳри (5,5 балл) ҳисобланади. Энг тоза шаҳарлар эса Денос ва Сарийосиё бўлиб, ҳаво ифлосланиш даражаси 1,2-1,5 баллни ташкил қилади.

Бу ўткир муаммога ечим топиш учун аҳоли ўртасида кенг тарғибот ишларини ташкил этиш, турли тадбирлар, семинарлар, тренинглар, маслаҳатлар, экологик ва иқтисодий билимлар бериш, илмий-амалий конференциялар ўтказиш мақсадга мувофиқ. Айтилган тадбирларни самарали йўлга қўйиш учун телевидение, радио ва матбуотдан янада кенгроқ фойдаланиш лозим бўлади.

Янги Ўзбекистонда шаклланаётган “яшил” иқтисодиётда нафақат экологик сиёсатнинг муҳим йўналиши, балки инсон саломатлиги ва фаровон ҳаётини таъминлаш, иқтисодий барқарорлигини мустаҳкамлаш, табиий ресурслардан оқилона ва тежамкор фойдаланишни рағбатлантиришга хизмат қиладиган замонавий моделдир. Бу модель мамлакатимизнинг узоқ муддатли барқарор ривожланиш мақсадидаги эришиши ва экологик ҳавфсизлигини таъминлашда муҳим аҳамият касб этади.

Носир МАҲМУДОВ,
Тошкент давлат иқтисодий университетини профессори, иқтисодий фанлари доктори.

Президентимиз фармони билан давлат активлари ва қишлоқ хўжалигига мўлжалланган ер участкаларини сотиб олишда бўнак пули тўлови 15 фоиз миқдорида ва уни тўлаш муддати 30 кун этиб белгиланади. Қолган суммани қонунчиликда кўрсатилган муддатларда фоизсиз бўлиб-бўлиб тўлаш имконияти берилади.

ДИНИЙ-МАЪРИФИЙ ТАРАҚҚИЁТ ПОЙДЕВОРИ

Юртимизда амалга оширилаётган кенг қўламли, изчил ва тизимли ислохотлар самараси ўлароқ жамият ҳаётининг барча соҳалари қаторида диний-маърифий йўналишда ҳам муҳим ўзгаришлар рўй бермоқда. Ушбу янгиланишлар, аввало, фуқароларнинг виждон эркинлигини таъминлаш, диний-маърифий таълим сифатини ошириш, маънавий-маърифий муҳитни янада соғломлаштириш ҳамда жамиятда бағрикенглик, ўзаро ҳурмат таъминлашлари мустақамлашга қаратилган билан аҳамиятли.

Мустақиллигимизнинг 35 йиллигига

Мамлакатимиз мустақиллигининг 35 йиллиги муносабати билан босиб ўтилган йўлга назар ташлар эканмиз, диний-маърифий соҳадаги ислохотларнинг энг муҳим натижаларидан бири сифатида замонавий диний таълим тизими, илмий тадқиқот муҳити ва малакали кадрлар тайёрлашнинг мустақам асослари шаклланиши алоҳида қайд этиш лозим. Айниқса, кейинги йилларда диний таълим мазмунан ва сифат жиҳатдан янги босқичга кўтарилди.

Диний таълим муассасаларининг мақоми ва имкониятлари кенгайтирилди. Бухорода Мир Араб олий мадрасасининг очилиши юртимизда юқори малакали мутахассисларни тайёрлаш тизими ривожига муҳим ҳисса қўшди. Тошкент ислом университети негизда Ўзбекистон халқаро ислом академиясининг ташкил қилиниши эса диний-маърифий таълим ва исломшуносликдаги ийрик институционал ислохотлардан бири бўлди. Унинг фаолияти илмий ва таълим йўналишларини янада аниқлаштириш имконини берди. Академия ҳамда диний таълим муассасаларида “4+2” шаклидаги дуал таълим тизимининг жорий қилиниши талабаларнинг назарий билимларини амалиёт билан уйғунлаштиришга ҳисса қўшмоқда.

2024 йилда Имом Бухорий номидаги Тошкент ислом институтида илк бор магистратура босқинчининг очилиши диний олий таълимда янги илмий ва академик имкониятларни яратди. Шу йили Сурхондарё вилоятида Имом Термизий номидаги ислом институтининг фаолият бошлаши эса ҳудудларда ҳам юқори малакали кадрлар тайёрлаш имкониятларини кенгайтирди.

Эътиборлиси, диний таълим муассас

салари дипломларининг давлат ҳужжати сифатида эътироф қилиниб, дунёвий таълим муассасалари ҳужжатларига тенглаштирилиши ҳам мазкур тизим нуфузини оширди.

Юртимизда диний илмларни тизимли ва фундаментал асосда ўрганиш мақсадида ҳудудларнинг тарихий-илмий анъаналаридан келиб чиққан ҳолда махсус илмий мактабларга асос солинди. Масалан, Самарқанд вилоятида “Ҳадис” ва “Калом”, Қашқадарё вилоятида “Ақида”, Бухорода “Тасаввуф”, Фарғонада “Фикҳ” мактабларининг фаолияти йўлга қўйилди.

Албатта, ушбу масканлар бир жиҳатдан аждодларимизнинг илмий анъаналарини қайта тиклашга хизмат қилса, иккинчидан, замонавий диний масалаларга мўътабар манбалар ва илмий ёндашув асосида муносабат билдириш учун мустақам база яратмоқда.

Бу ерда яна бир муҳим жиҳат бор. Диний соҳадаги замонавий муаммоларни фақат диний манбаларни билиш билан ҳал қилиб бўлмайди. Бугунги мутахассис жамиятдаги ижтимоий жараёнлар, ҳуқуқий муносабатлар, ахборот технологиялари ва глобал таҳдидларни ҳам тўғри англай олиши керак. Шу боис диний таълимда замонавий фанлар билан уйғунлик масаласига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жумладан, ижтимоий, иқтисодий, ҳуқуқий, психологик модуллар диний таълимга кириб келди. Бугунги ёшлар диний манбаларни чуқур ўрганиш билан бир қаторда кенг дунёқарашли бўлиб етишишлари учун зарур

билим ва кўникмаларга ҳам эга бўлмоқда.

Имом-хатибларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини мунтазам ошириш тизими ҳам тубдан такомиллаштирилди. Имом-хатиблар учун модул таълим тизими жорий қилиниб, диний билимлар билан бир қаторда ҳуқуқий, ижтимоий ва сиёсий йўналишларда ҳам билим ва кўникмаларни ошириш имконияти яратилди. Хусусан, Малака ошириш марказининг Дин ишлари бўйича қўмита ҳузуридаги Диний-маърифий соҳада малака ошириш ва қайта тайёрлаш институти сифатида қайта ташкил этилиши бу йўналишдаги ишларни янги сифат босқичига олиб чиқди.

Институтида ўқув режа ва дастурлари замонавий талаблар асосида янгиланиб, имом-хатиблар учун ижтимоий-сиёсий, ҳуқуқий ва бошқа йўналишларда махсус ўқув модуллари жорий қилинди.

Бунинг боиси аниқ: бугунги имом-хатиб фақат масжидда ибодатларни адо этишга раҳбарлик қилувчи шахс эмас. У

“Бугун дунёда ахборот оқими чексиз, турли гоя ва қарашлар бир-бири билан рақобат қилаётган мураккаб даврда яшаймиз. Бундай шaroитда ёшларни турли бузғунчи гоялар таъсиридан асраш учун энг самарали йўл тўғри билим ва маърифатдир.”

замонавий жамиятда мусулмон дунёқарашини шакллантириш, оилалар билан ишлаш, ёшларга тарбия бериш, жамиятда тинчлик ва ҳамжихатликни мустақамлаш ишида фаол қатнашади. Шундай экан, унинг билим доираси кенг, замонавий таҳдидларга нисбатан ҳушёр ва жамият ҳаётини теран англайдиган бўлиши муҳим.

Сўнгги йилларда масжидларда хизмат қилаётган имом-хатиблар ва имом ноибларининг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш бўйича ҳам салмоқли натижаларга эришилди. Бугун масжидларда меҳнат қилаётган 2 мингдан зиёд имом-хатиблар ва мингдан ортқ имом ноиблари барқарор иш ҳақи билан таъминланган. 208 нафар шахар ва туман бош имом-хатибига республика даражасида ойлик

маош тўланиши ҳам соҳа ходимларининг меҳнатини муносиб қадрлашга қаратилган муҳим қадам бўлди.

Диний-маърифий соҳада аҳолига ишончи ва асосли диний билим етказиш масаласи ҳам устувор вазифалардан биридир. Ўзбекистон мусулмонлари идораси ҳузурида Фатво марказининг ташкил этилиши бу йўналишда муҳим иш бўлди. Бугун марказда 25 нафар тажрибали ва малакали уламо фаолият юритади, аҳолининг диний масалаларга оид саволларига мўътабар манбалар асосида жавоб бермоқда. Салл-марказ орқали шу кунга қадар 1,5 миллиондан зиёд саволларга жавоб қайтарилгани аҳолининг ишончи диний маърифатга эҳтиёжи қанчалик юқори эканини кўрсатади.

Юртимизда 30 дан зиёд Курьони карим ва тажвид ўқув курсларининг фаолият юритиши ҳам истиқбол неъматларидан биридир. Ушбу курсларда 100 мингдан зиёд юртдошларимиз Курьони каримни тўғри ўқишни ўрганди.

Бу каби курсларнинг муҳим жиҳати шундаки, аҳоли диний билимини тасодифий ёки ишонсиз манбалардан эмас, балки малакали мутахассислардан олиш имкониятига эга бўлмоқда.

Замонавий дунёда диний-маърифий соҳа фаолиятини ахборот майдонидан айро тасаввур қилиб бўлмайди. “Зиё” медиамарказининг ташкил этилиши ҳам ана шу эҳтиёждан келиб чиққан муҳим ташаббуслардан. Марказ аҳоли, айниқса, ёшлар ўртасида соғлом эътиқод, миллий-диний қадриятлар, бағрикенглик ва маърифат гояларини тарғиб қилувчи замонавий медиамаҳсулотлар тайёрламоқда.

“Хидоят сари”, “Маърифий суҳбатлар”, “Имом Бухорий сабоқлари”, “Эътиқод дурдоналари” каби теледастурлар, “Хидоят” ва “Мўминлар” журналлари, “Ислом нури”

газетаси орқали аҳолига салмоқли маърифий материаллар тақдимолмоқда.

Диний соҳа вакиллари томонидан юритилаётган интернет сайтлари сони 50 тага, ижтимоий тармоқлардаги расмий саҳифалар сони 2 мингтага етгани, уларнинг умумий аудиторияси эса 20 миллионни ташкил этаётгани соҳадаги ахборот ишлари қандай катта қўламага чиққанини кўрсатади.

“Мотуридийлик” журналининг нашр қилиниши эса миллий диний-илмий меросни академик асосда ўрганиш ва тарғиб этиш учун яна бир муҳим майдон яратди.

Бугун дунёда ахборот оқими чексиз, турли гоя ва қарашлар бир-бири билан рақобат қилаётган мураккаб даврда яшаймиз. Бундай шaroитда ёшларни турли бузғунчи гоялар таъсиридан асраш учун энг самарали йўл тўғри билим ва маърифатдир. Шу маънода, диний таълим муассасалари, илмий марказлар, имом-хатиблар, уламо ва соҳада фаолият юритаётган медиатизимларнинг вазифаси бир-бири билан ўзвий боғлиқ. Уларнинг барчасини ягона — ишончи билим бериш, жамиятда соғлом диний муҳитни мустақамлаш, халқимизнинг буюк маънавий ва илмий меросини келажақ авлодларга етказиш мақсади билраштиради.

Эндиги вазифа эса мавжуд имкониятларни янада кенгайтириш, таълим сифатини ошириш, илмий тадқиқотларни халқаро даражага олиб чиқиш, замонавий билимларга эга, Ватан ва халқ манфаатларига садоқатли диний соҳа кадрларини тайёрлашдан иборат.

Мустақиллик йилларида диний-маърифий соҳада амалга оширилган кенг қўламли ислохотлар халқимизнинг миллий ва маънавий қадриятларини асраб-авайлаш, виждон эркинлигини таъминлаш, диний бағрикенглик ва миллатлараро тотувликни мустақамлаш, соғлом маънавий муҳитни қоролтириш ҳамда ёш авлодни илм-маърифат ва эзгулик руҳида тарбиялашга хизмат қилмоқда.

Президентимиз раҳбарлигида бугунги кунда бу соҳада амалга оширилаётган ислохотлар фақатгина муайян ўзгаришлар ёки янгиланишлар билан чекланиб қолмасдан, инсон қадрини улуғлаш, унинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, жамиятда ўзаро ҳурмат, ҳамжихатлик ва бағрикенглик муҳитини янада мустақамлашга қаратилган изчил давлат сиёсатининг муҳим йўналиши сифатида намоён бўлмоқда.

Давронбек МАХСУДОВ,
Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмита раисининг биринчи ўринбосари.

Маҳаллийлаштириш

ЁЗЁВОНДА ЭЛЕКТРОБУС ИШЛАБ ЧИҚАРИЛАДИ

Ёзёвон тумани ҳудудидан ўтувчи халқаро автомобиль йўли бўйида жойлашган махсус sanoat зонасининг 10 гектар майдонида электробус ишлаб чиқариш заводида тамал тоши қўйилди. Лойиҳанинг умумий қиймати 170 млн. долларни ташкил этади, қурилиш ишлари доирасида жорий йил якунига қадар 50 млн. доллар миқдориди хорижий инвестиция маблағлари ўзлаштирилиши режалаштирилган.

Бу туман тарихидаги энг йирик лойиҳа бўлиб, унинг биринчи босқичида йилгига 700 та электробус ишлаб чиқариш қуввати яратилади, кейин электр юк машиналари ишлаб чиқариш ҳам йўлга қўйилади. Бу билан инвестиция, инновация ва маҳаллий ишлаб чиқаришни ўзаро уйғунлаштирган ҳолда барқарор sanoat экотизимини яратиш кўзда тутилган.

Асосий мақсад — мазкур корхонани мамлакатимизда электробуслар ишлаб чиқариш бўйича минтақага айлантириш, — дейди Ёзёвон тумани ҳокимлигининг инвестицияларни жалб этиш ва экспорт шуъбаси мудири Бахтиёр Иброҳимзода. — Хитой инвестицияси иштирокида амалга оширилаётган истиқболли лойиҳа 400 та юқори даромадли иш ўрни яратишга хизмат қилиши билан ҳам аҳамиятлидир.

Ботир МАДИЁРОВ
(«Халқ сўзи»).

РЕКЛАМА

«O‘zsanoatqurilishbank» ATB

aksiyadorlarining navbatdan tashqari umumiy yig‘ilishini (masofadan) o‘tkazish to‘g‘risida XABARNOMA

Toshkent shahri, Shahrisabz ko‘chasi, 3-uy manziliida joylashgan «O‘zsanoatqurilishbank» ATB (korporativ veb-sayt: www.sqb.uz, e-mail: info@sqb.uz) Sizga 2026-yil 5-oktabr kuni Toshkent vaqti bilan soat 11.00da masofadan turib elektron ovoz berish xizmati «http://evote.uz/» orqali bank aksiyadorlarining navbatdan tashqari umumiy yig‘ilishi bo‘lib o‘tishini ma‘lum qiladi.

YIG‘ILISH KUN TARTIBI:

- Bank Kengashining ikki nafar a‘zosing vakolatlarini muddatidan avval tugatish;
 - Bank Kengashida bo‘sh bo‘lgan o‘rinlarga yangi a‘zolari saylash;
 - Bankning affilangani shaxslari bilan bitimlar tuzishga oldindin ruxsat berish.
- Aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig‘ilishi o‘tkazilishi haqida xabardor qilish uchun reyestriy shakllantirish sanasi: 2026-yil 8-sentabr.
- Umumiy yig‘ilishda ishtirok etish huquqiga ega bo‘lgan aksiyadorlar reyestri tuziladigan sana: 2026-yil 29-sentabr.
- Aksiyadorlarning navbatdan tashqari umumiy yig‘ilishiga oid hujjatlar bilan bankning «www.sqb.uz» korporativ veb-sayti orqali tanishish yoki «info@sqb.uz» elektron manzili orqali so‘rov yuborishingiz mumkin.
- Yig‘ilish qatnashchilarini ro‘yxatga olish internet tizimi orqali elektron ovoz berish xizmatidan (http://evote.uz/) foydalangan holda 2026-yil 5-oktabr kuni Toshkent vaqti bilan soat 10.00 da boshlanib, 11.00 da to‘xtatiladi.
- Murojaat uchun telefonlar: 78-120-45-00 (ichki 85-55); 94-711-13-75.

Буюк Британиянинг Олий таълим сифатини таъминлаш бўйича мустақил ташкилоти (QAA) юртимиздаги «Янги Ўзбекистон» университетига институционал аккредитация сертификатини топширди.

Халқ сўзи

Народное слово

МУАССИСЛАР:

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Сенати Кенгаши

Бош муҳаррир Ўткир РАҲМАТОВ

2020 йил 25 мартда Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлигида 0001-рақам билан рўйхатга олинган. Нашр индекси — 229. Буюртма Г — 942. 19 279 нусxada босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қозғоз бичими А—2. Баҳоси келишилган нархда.

ТЕЛЕФОНЛАР:

Девонхона 71-259-74-51; котибона 71-259-74-53;
эълонлар 71-259-74-87.

Газетанинг ҳақиди маълумотларини қўлаб олиш учун QR-коднинг телефонингиз орқали сканер қилинг.

Тахририятга келган қўлаёзмалар тахрир қилинмайди ва муаллафга қайтарилмайди.
Газетанинг сўзлаб берилиши учун обунани расмийлаштирган ташкилот жаавобгар.
Газета тахририят компьютер марказида терилди ҳамда оператор А. Исмаилов томонидан саҳифаланди.
Газетанинг полиграфия жиҳатдан сифатли чоп этилиши «Шарқ» наприёт-матбаа акциядорлик компанияси маъсул. Босмахона телефони: 71-233-11-07.

• МАНЗИЛИМИЗ:
100066,
Тошкент шаҳри,
Ислом Каримов кўчаси, 55-уй.
Набатчи муҳаррир — Ф. Бахромов.
Мусахҳас — Ш. Машраббоев.

“Шарқ” наприёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: Буюк Турон кўчаси, 41. ЎЗА якуни — 20.37 Топширилди — 23.48 1 2 3 4 5 6